

J E L E N K Ö R.

18. szám.

Pest szombat martz. 1sőjén.

1834.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (kinevezések. M. tud. társ. jelentés, Fiumei kereskedés 1832/3ban. Muzeyumi gyarapodás. Levelek N. Mihály 's Losonczzrul). Anglia (felső- és alsóházi ülések febr. 10-13) Franciaország (a' Gazette oppositio hősei; követházi ülések; az 1834 National; hírlapárusok ügye 's a' t) Spanyolország (vittoriai csatázás és egyveleg.) Oroszország (orosz-török alku; majoratus) Törökország (szerb követ a' szultánnal; status kölcsön; Dembinszky és Al.) Schweiz. Amerika (Santanna és Bravo gen.) Elegyhírek. Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYAR- és ERDELYORSZÁG.

Pozsony. Febr. 24dikén a' RR. az első táblától legközelebb ájtott válasz-üzeneteket vették a' kerületi gyűlésben vitatás alá. Mint látszik megmaradnak előbbi véleményüknél.— A' fens. Nádor 23ikán Bécsbe indult. A' dunai hid Pozsonynál 24ikén tétetett be.

Kir. Fejdelmünk jan. 19diki legfensőbb határozata szerint Vojzkecz Imre csázmí társas-egyházi kánonok és varasdi plebánust glonczeni szűz Mária prépostjává; Farkas Jakab székely huszár ezredbeli nyugalmazott kapitányt 31 esztendei hiv. szolgálatja 's kitüntetett vitézsége tekintetéből „Sepsi Szent-Királyi“ mellék névvel erdélyi nemessé méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Apostoli királyunk jan. 17iki legfensőbb határozata szerint Szaniszló Ferencz pesti kir. egyetembeli professort a' szombathelyi káptalan tiszt. kánonokjává méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

J e l e n t é s

a' magyar tudós társasághoz járult újabb segedelmekről.

Míg a' felvett rend szerint, az Igazgatóság üléséből több hazafiúi ajánlat eléadatnék, köz hírré tétetik ezennel:

1. Hogy Ittebei Kiss Antal, m. kir. udvarnok, több ns. vármegye Táblabírája, Szent-Györgyön Augustus 1sőjén 1833ban költ kötelezvénye szerint, azon nap óta, a' m. t. társaság pénzalapja nevelése végett, évenként 100 pengő forintnak befizetését ajánlotta. — 2. Kovács János, a' társaságnak tiszteleti tagja, Vdik Ferdinand ifjabb király Ő Felségének egykor a' magyar nyelvben és literaturában tanítója, Mélt. Gróf Teleki József m. kir. udv. Tanácsos és Referendarius, ns. Szabolcs vármegyei Főispán 's magyar tudós társasági Elölülő urnak, Bécsben febr. 15dikén 1834ben, alapítványul, 1000 pengő forintot adott által. — Febr. 27dikén 1834. *Döbrentei Gábor m. k. titoknok.*

Fiume febr. 3kán: A' közelebb mult 183 $\frac{2}{3}$ katonai évben Fiuménak hajózási 's kereskedési állapotja következő volt; partvizére (rhadájára) érkezett terhelve, brigantin, brigg, scuner-brigg, 's t.; ausztriai 56; angol 2; jóniai 1; török 1; egyházi birodalombeli 1; az általuk behozott áruk értéke: 314,655 peng.

frtra megy. Kikötőjébe, úgy nevezett trabacolo-k, pielego-k, brazera-k, 's t.; terhelve érkeztek: ausztriaiak 1629; egyházi birodalombeliek 289; nápolyiak 29; az általuk behozott áruk értéke: 1,052,335 pengő fra tétetik; 's így a' behozott áruk általános értéke: 1,366,991 f. pengő. — Partvizéről távoztak terhelve, brigantin, brigg 's t.: ausztriai 70; angol 2; jóniai 1; török 1; egyházi birodalombeli 9; sardiniiai 2; nápolyi 1; francia 1; öszvesen 87; az általuk elvitt áruk értéke: 664,653 pengő f. — Kikötőjéből terhelve távoztott trabacolo, pielego, 's t.: ausztriai 1267; egyházi birodalombeli 193; nápolyi 27; az általuk kivitt áruk értéke 1,136,746 p. f. 's így a' kivitt áruk általános értéke 1,801,399.

— Üres érkezések: partvizére brigantin, 's t.: ausztriai 28; egyházi birodalombeli 6; sardiniiai 1; nápolyi 1; francia 1; kikötőjébe trabacolo, pielego, 's t.: ausztriai 1147; egyházi birodalombeli 48; nápolyi 7; — Üres távozások partvizéről brigantin, brigg, 's t.: ausztriai 14; egyházi birodalombeli 3; kikötőjéből trabacolo, pielego, 's t.: ausztriai 1505; egyházi birodalombeli 99; nápolyi 3; Öszves érkezés: 3197. — Öszves távozás: 3208. Az érkezést 11-el fölülhaladó távozásnál említendő, hogy ezek közt az itteni hajó-gyárokön v. műhelyeken (Schiffswerfte) készült 3, 4 brigantin, 's néhány 183 $\frac{2}{3}$ érkezettek, 's részint terhelésre várakozó, részint kijavított vagy újított hajók fognak helyt. — A' kivitt áruk 1,801,399 p. fra menő összes értékét, a' behozottakéval, melly 1,366,991 p. f. számittatik, egybe vetvén, kitetszik, hogy városunkban, az említett 183 $\frac{2}{3}$ év folytában, forgásban volt: 3,168,390 p. ft.; mellyből részünkre tettelegi maradék: 434,408 peng. ft. — A' behozott áruk közt, mennyiségük és értékükre nézve, különösen említendők: a' kender, kávé, buza, kukoricza, kézművek, olaj, bór, ris, külföldi só, bor, és czukor. — A' kihordottak közt pedig: kender, papiros, szén, viasz, fa, repce, rongy, dohány (leveles és por-), és vászonárak. — Ha a' Ludovicea országát lesz, 's így rajta

ez által a' vám kisebbedik; ha, mint reményl-
jük, nem sokára kikötünk olly állapotba he-
lyeztetik, hogy a' még most partvizén (rhada)
álló hajók belé szállhatnak; ha a' pesti ha-
za fi kereskedők Triest helyett Fiuméval lép-
nének ismeretségbe 's viszonyba, tengerpar-
tunk, városunk 's ezekkel hazánk kereskedé-
se milly gyorsan jöhetne virágzatba!

Megkell jegyezni azonban, hogy az itt
mondottak, 's fölhordott hajózási 's kereske-
dési adatok csupán 's kizárólag csak Fiumét
érdeklík; Buccari, 's Portore ide számítva nin-
csenek. Ugy szinte, az említett érkezett 's tá-
vozott hajók közt helyt nem fognak a' közel-
szigetektől, a' magyar tengermellék vagy
Istria kikötőiből, helységeiből 's a' quarnero
szigeteiből ide érkező 's távozó csolnakok,
halászhajók, vagy embereket, élelemnemüket,
fát 's egyéb apró árukat hozó, vivő szállítók
(tragetti), mellyek esztendőn által nem csekély
mennyiségű pénzürtéket hoznak ugyan forgás-
ba, de mellyek a' hosszabb utat tevő nagyobb
kereskedői hajók közé soha sem számítatnak.

Déva (Hunyadban): F. h. 6kán tartaték a'
megye RRnek közgyűlése 's a' főispánnak a'
tiszti székébe ünnepies iktatása. Beiktató biz-
tos az új főispán urnak testvére, 's a' főispáni
hivatalban e' megyénél előzője most pedig kir.
táblai elnök Nopcsa Elek ur volt. Jeles hazafi
beszédék után az új tisztek is letevék hivatali
hiteket. Főbírák: Bálint Sámuel, k. tan. Vá-
radi József, Lukács József; alispánok: Mákra
Antal, Benedikti Sámuel, Csulai Lajos; kir.
adóárnokok: Barcsai Ádám, Bálint Ábrahám,
Bodó Dávid; és főjegyző Morá János urak.
Kakucsai Elek ur a' megyei választáson kívül
felsőbb helyről kinevezett aljegyző megnyert
hivatalát csak helyettesen fogadá el. Melly hi-
vatalra új választás történvén, harmad magával
ugyan csak szózatok többségét nyere. Szép
dicséretére szolgál Hunyad közgyűléseinek a'
példás egyetértés, a' kir. határozatok illő tisz-
telésével egyesült törvényekhez ragaszkodás
's azon politikai vallás, mellynek haza, király,
és törvény legszentebb háromsága. Erd. Hir.

Magy. nemz. Muzeum gyarapodásai.

Ns. Szarka Sámuel kecskeméti lakos m. 1833.
juliában 3 darab pénzt adakozott a' nemz. Muzeum-
nak: u. m. 1) Leopold osztr. hgnek 300 esztendő, 18
máriást nyomó ezüst tallérját; 2) egy 400 eszt. ve-
lencei petákot; 3) Dávid hajdani zsidók királya és
Jonathan közt kötött barátságos egyezsül való réz
emlékpénzt. — 1834. januárban Kubinyi Ferencz táb-
la- és Nógrádban főszolgabíró ur, a' magyar régisé-
gek fáradhatlan buvárja, valamint természeti ritkasá-

gok tudományos kedvelője, a' nemz. Muzeum gyű-
teményét egy metszetére nézve remek szépségű réz
pénzzel ajándékozta meg. E' pénzt a' fentiszt. ur, 1833
septemberében a' német természet-tudósok és orvosok
által tartott XI. nagy gyűlésben Boroszlón, mint tag
diszjelül nyere ajándékban. A' pénz fényes bronzbul
van, nagysága tallérnyi, karimája magas, 's rajta e'
fölrás: Versammlung der Deutschen Naturforscher
und Aerzte im September 1833; a' közepén pedig:
BRESLAU. DEN. WILLKOMMENEN. GAESTEN.;
tulsó felén: Boroszló városának régi goth sztilben épült
városház - ábrázolata, illy alulírással: RATHHAUS.
ZU. BRESLAU; legalul: G. LOOS. DIR. C. PFEUF.
FER. FEC. — Barthodeiszky tábl. ur a' most f. fe-
bruárban a' nemz. Muzeumot egy gyönyörű arany
foglaléku szelenczével gazdagítá. Nevezetes hogy
azon agátkő, mellyből faragva van, Somogy vmegyé-
ben találtatott; a' kő egészen átlátszó, finomul pallé-
rozott 's rajta apró geniuszok (nemtők) metszvék.

Halitzky Antal,

a' magy. nemz. Muzeum első őrije.

Nagy-Mihály helység (Szabolcsban) elő-
járóji az egész közönség nevében szives hála-
érzésiket fejezik ki földesurok gr. Dessewffy
József 's hitvese gróf Sztáray Leonora ó nsá-
goknak azon hazafiságért, melly szerint a' ke-
belbeli ref. iskoláknak jobb jobb lábra-kelesét
's azokban ezelőtt nem tanított több hasznos
isméreti ágazatoknak oktatását örömmel ért-
vén, kegyeskedtek azon valóban atyai 's anyai
szives ajánlást tenni: hogy ezután minden köz
próbatét alkalmával, mind a' fiu- mind a' leány-
iskolábul harmincz, és így öszvesen hatvan,
magokat iskolába szorgalmas járás, tanulásban
előmenet és jó erkölcs által megkülönböz-
tendő nevendéket bizonyos díjakkal fognak
megjutalmazni; 's ezen ajánlásukat a' közeleb-
bi vizsgálat után teljesíteni már valóban szives-
kedtek is, midőn az iskolákbéli gyermekeket
udvarukba kívánván, 's ott a' jutalmazásra je-
lelt fiu 's leánygyermekek a' többiek közt ki-
sebb kört formálván, előbb a' tiszt. gróf ur
intézte mindnyájokhoz atyai intését, elejükbe
terjesztvén: mi czélja legyen a' dijosztogatás-
ban, erre pedig a' jutalmazás következtvén,
utána Borsányi János pred. ur tartotta a' tanu-
lókhoz czélirányos intésű serkentéseit. —

Losoncz Febr. 2kán. Pilinben Ragyóczy
János több ns. megye táblabírája életének 58ik
évében elhunyt. Tudományos műveltsége, tiszta
hazafisága, 's kivált nevelésben és nyilvános
oktatásban szerzett érdemei felejthetlenné te-
szik a' boldogultat. Besztercezi professor-lé-
tekor ő volt első ki honunk nyelvét az ottani
német 's tótajku ágost. hitvallók nevelő inté-
zetébe bévitte.

A N G L I A.

Az alsóház ülésében febr. 10d. Shiel ur ügye forgott vita alatt. Shiel ur ártatlanságáról teljesen meggyőződve, maga is kérte a' nyomozást, O'Connel is javasla azt, 's Hill ur által támogattatik, ki első emlité azt Hullban tartott beszédében. Burdett ur azonban azt nyilatkozatá, hogy Shiel ur ünnepélyes bizonyításában senki sem kételkedik. Illyesmit egyesben nem nyomozhatni. E' felett, ugy mond, gyakran megtörténik, hogy az ember ugyanazon dolog felől eleinte más véleményben lehet, később ismét másban. Ez már vele is gyakran megtörtént 's az is, hogy néha ügy mellett v. ellen szavazott a' parlamentben, nem mintha az magában jó vagy rossz lett volna, hanem mert azt összefüggésben más dolgokkal tanácsosnak találta. — Stanley ur a' ministerség részéről azt mondá, hogy ők ugyan nincsenek a' nyomozás ellen, de fontos dolognak tartják ezen előzvényt, mellyel magányos beszélgetések parlamenti tárgyá tétetnek. Shiel ur az egyszerű tetteges dologra nézve még nem is nyilatkozott. Mások, kiket a' vád egyenlően sujt, nem jelenték még magokat, 's Hill ur még sem engedheté meg, hogy azon lapok kiadóji, kik beszédét közlötték, helyette törvényszék elé idéztesse. — „Mi, (ugy mond Stanley emelt hangon) egyetlen példát sem ismerünk a' parlamentben, hogy olly férfi, kinek bár mákszemnyi becsületérzése van is, megengedhetette, hogy valamely lap kiadója fogságba tétessék azért, mert érzelmeit közzé tette.“ (Itt O'Connell levén czélozva, halljuk halljuk zengzett mindenfelől.) — R. Peel is a' nyomozás ellen volt. — Szavazásra kerülén a' dolog 192 > 54. a' nyomozás elfogadtatott. — Egy uttal 15 tagból álló vegyes biztosság neveztetett ki. — A' felsőházban Grey l. némelly kérdésekre felelvén többek között azt is mondotta, hogy Anglia kereskedése az akadályok ellenére is olly terjedelmet fog nyerni, melly a' mostanit feljül fogja mulni. — Wessenberg báró, ki régóta rendkívüles követe Auszriának Londonban, Németországba vissza készül. — Egy londoni levelező azt állítja, hogy csak O'Connell ur akarná Shiel dolgát gyűlöletesé tenni, minthogy Shiel urnak Irlandban versenytársa, és ez által meg akarja buktatni, 's tőle a' népkedvezését elvonni. London nyugott, mert a' finantz-munkálatokat várják. Azonban ha sokára halasztatnak, vagy a' nevezett adók kielégítőleg nem ütnek ki, ak-

kor a' forrás ujra ki fog törni, 's tán komolyabban mint előbb. —

Az alsóházban febr. 11. lord Althorp tudósítá a' házat, hogy hivatkozva az előbbi ülésekben tett kérdésekre, a' kormány még ezen ülés alatt szándékozik javaslatot behozni a' helybeli törvényszékek felett. E' hiraadás köz tetszéssel fogadtatott. — O'Connell ur indítvány-behozatalra kért engedelmet, mellynél fogva Carrick-Fergus grófságtól a' választási jog elvétessék, minthogy két biztosság kitudá, hogy a' választásokban ott megvesztegetések történtek, mit a' ház megengedett. Robinson ur Szász-Coburg Leopold hg. évpénzéről kíván számadást, mióta az a' belga királyszékre lépett. — Tudván, ugy mond, hogy a' hg. némi óvásokkal ezen évpénzről lemondott, látni is ohajtja a' nép, mi hasznót vont ezen lemondásból. — A' minister által előmutatott irományok azonban azt bizonyítják, hogy a' hg. évpénze, noha igen takarékosan élt Angliában, az adósságok lefizetésére még eddig nem volt elegendő, 's hogy ezen lemondásnak a' kincstár csak f. eszt. april. 5. fogva láthatja majd hasznát. —

Mint mondottuk, Robinson ur indítványára az alsóház febr. 11. azon évpénzek felett ereszkedett vitába, mellyeket Leopold hg. nek (most belga király) a' parlament évenként 50,000 font st. ben engedett. Midőn L. hg. belga király lett, ezen évpénzekről lemondott azon óvással, hogy adósságai fizetessenek ki, jószágai jó karban tartassanak. (Claremont Angliában) végre hű szolgálinak, az általa kitett nyugpénzek is lerovassanak. A' mult évben Robinson ur tett e' felett kérdést, de azon választ vette, hogy azon egész évi pénz az adósságok kielégítésére se volt elegendő; min csudálkozni lehetett, mert L. hg. igen takarékosan élt, 's jövedelmeit egészen soha sem költötte el, annál kevesbé hagyhatott annyi adósságot, hogy az még évpénzét is meghaladja. Méltán kérdezheti tehát az angol nép, melly ennyi összeséget idegen fölségnek fizet, hova lesz az? — Althorp l. felelé: a' nyugpénz törvényes joga (ha t. i. kell é azt fizetni a' parlamentnek, vagy sem) megczáfolhatlan. Ezután Leopold ügyvivője levelét olvasá fel, mellyben a' hg. adósságai 83,000 font st. re tétetnek, egyéb évi kiadása pedig 20,000 font st. re. Mihez képest remélhetni, hogy april elejétől fogva már jöhet a' kincstárba pénz. — Az indítványnak azonban, hogy ezen pénzek felett szám vétessék,

ellen nem áll. — Cobbet ur 's Evans ezredes oda nyilatkoztak, hogy Leopold hg az angol kormánytól évpénzt csak addig huzhatott, míg annak alattvalója volt, de most, miután ő olyan ország felségévé lön, mellynek érdekében netalán angol országgal még ellenségesen is állhat szemközt, többé azt nem huzhatja, 's úgy vélik, hogy ha ezt a' parlament (Leopold hg királyá lételét) előre tudhatta volna, az évpénzt bizonyosan csak addig terjesztette volna ki; az indítvány elfogadtatott. — Ward ur biztosságot kért neveztetni, melly kinyomozza: mikép lehessen a' szavazás jegyzékét minélelőbb 's hitelesebben közzé tenni. Tudva van, hogy szavazáskor mind a' közönség, mind a' gyorsírók kiemnek a' házból. — Febr. 12ikén Shiel ur ügyében O'Connell is biztossági tagnak vétett. — A' felsőház ülésében febr. 11. Viscount Strangford azt kérdezte Grey gróftól: mit tudhatni Anglia 's Franciaország közt netalán már kötött kereskedési egyezéstről? — E' kérdésre, mint állítá, a' királyi beszéd azon két helye unszolja, mellyekben Anglia 's Franciaország közt a' barátságot olly igen magasztalja, azután pedig az angol kereskedés gyarapodását hirdeti. Grey gróf feleli; hogy azon értekezések, mellyek ezen ügyben a' két ország biztosai között történtek, egyezés vagy alku nevét nem érdemelhetik meg. Ezek csak a' két ország kereskedési törvényeit vizsgálák meg, 's azok felett több nyomos észrevételt közlenek. — Tökéletes alku 's egyezés, melly mind a' két ország érdekeit egyenlően szemre vegye 's kielégítse, míg most lehetlen, mert annak nemcsak számos öszveszött érdek 's viszony áll ellen, hanem számos mind a' két részről uralkodó balvélemény is. — Az Anglia 's Franciaország közt fenálló barátság, mellyről a' király beszédében említést tett, nem materialis értelemben, hanem politikai egyetértésben van véve, 's ez, úgy mond fenállhat, habár kereskedési érdekeik szemközt állnak is egymással. — Mondják Viscount Palmerton semmi alkudozásba sem akar ereszkedni a' németalföldi ügyekben, míg azok mostani állapotjokban maradnak. Azt is mondják, Wessenberg báró e' nyilatkozás következtében hivatott vissza. A' diplomaták ezentul az orosz követség szállásán fognak konferenciákat tartani.

Az angol alsóház ülésében febr. 13. Sir S' Whalley kérelmet nyújtott be Marylebone egyházkör lakosaitól, mellyben az egyenes

adó eltörletését kívánják. Ez alkalommal Evans ezredes hevesen kikelt az arisztokratia ellen. Ugyanezen ülés alatt indítványt tett O'Connell biztosság végett, melly Smith báró irlandi bíró renyhességét vizsgálja meg hivatalában, — kit azzal vádolt, hogy törvényszéki üléseit törvénytelen órában tartja, mint-hogy kivált a' főbenjáró ügyekben későn jelen meg azokra, a' törvényszéket hosszú beszédekkel fárasztja 's a' t. — az indítvány elfogadtatott. — Grant Robert ur említette, hogy april 24. indítványt teend a' zsidók felszabadítása iránt. — A' febr. 14. ülésben lord Althorp a' költséget adta elő. — A' Globe után Shiel ur minden elléne tett vád alul felmentetett. — Valamint Hill ur minden szándékos elesavarás alul. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' Gazette szomorú képét adja az oppositio hősei állapotjának 15 év óta. B. Constant meghalt, úgy mond; Perier Kazimir nagy fájdalmakban elhunyt; Vassal ur megbukott; Lafitte ur tönkre jutott; Audry és Ternaun urak megrontva; Bérard, Baud, Mérilhou, Odilon-Barrot urak magas hivatalaikból kitéve; végre Dupont de l'Eure legdrágább barátjában megsértve, kit Lajos-Fülöp barátja öldöklött meg; a' fiatal emberek, kik a' revolutiot csinálták, börtönben; Thaurat ur a' fogházban haldokolva; a' National 's Tribune hevesen üzelve. Ezek olly tetti dolgok, mellyek érett megfontolást érdemlenek. Azonban a' nyilvános érdekek nem kevesbé kockáztatvák, mint a' magányosok. Franciaország szakadástól telvébb mint valaha; fenyegetve az önkény 's anarchiától egyszerre, a' dóval, 's pénzhijánnyal borítva. Keserű ellenzékben áll ezen lamentációval a' népség elvezeti vágya, mellyet egy párisi levelező farsangkeddről így ír le: Ma hushagyó kedd, 's noha borult az idő, megszámlíthatlan tarka néptömeg tolong az utcákon 's a' farsangi ökröt bámulja, melly szokásként nevetségesen felkészülve, 's közép korbeliectől, chinaiaktól körülvéve húzódik lassan az utcákon, meglátogatja a' tuillériákat, 's estvére a' bárd alá kerül. A' boulevardok tömvék, százezrenkiut tódulnak a' beduin 's kozák álarczosokat nézni. Az órányi hosszúságu uton két szakadatlan kocsisort láthatni, mellyből, ha a' hatósági őrség nem ügyes, néha négy, öt is támad. Négylovas hintók, bérkocsik, csézák, 's diadalkocsik torzos álarczosokkal telvék. Ezek közt számos lovag, néha ötszáz is egy csoportban, díszruhában, vagy polgá-

ri köntösben. Itt kocsiból tésztagolyót hajgálnak angolok a' népre, 's ha találják, kacajától zeng a' boulevard. Amott lovagol egy majom, angol vezéri öltözetben, felesége pedig mint majom. Itt ott látni lovagokat, kik arcz, vagy kalap gyanánt körtvélyt hordoznak, királyunk jelképét; mellette más iszonyu kakason lovagol. Egy kocsin az inasokkal 's kengyelfutókkal együtt minden porosz formaruhában. Szemzeni kezdett az eső, még is minden utca tömve maradt. Itt ott lehet látni tűzveres köntösben lapárosokat, kik utolsó napjokat használni akarván gonoszul kiáltottak 's a' t. A' Gazette azon kérelmezőknek, kik általános választás-rendszert ohajtanak, azt javasolja, hogy, miután a' kamara kérelmeket elmellőzte, a' választókhoz magokhoz forduljanak, 's ha ez is sikeretlen lenne, a' francia statusjoghoz folyamodjanak, azaz, tagadják az adót meg. Erre egy lap jegyzi meg: Különös, hogy X. Károly, 's a' törvényszerűség (legitimitas) emberei tisztán democratai választás-alkotmány kedvéért az adómegtagadás jogára hivatkoznak. — Valamennyi angol érdemrend vitézei száma 906, egyedül a' francia becsületrend vitézié pedig 49,620.

A' követház febr. Siki ülésében Amilhan ur a' kérelmekről tudósítást adván, azok között 29. volt, melly választási reformot kívánt. Ertelemre, úgy mond a' tudósító, megegyeznek, valamint abban is, hogy mindnyájan a' választó census eltörlesztését, 's általános szó-jogot kívánják. — Okokat hozván fel Amilhan ur az általános szójog ellen, azzal rekeszté tudósítását, hogy a' biztosság a' napirendet javálja, a' 29 kérelem elmellőztetett. — Jan. 31. kir. rendelet a' Chalons sur Saon-i nemzeti őrséget már harmadszor oszlatja fel, mivel a' tiszték 's altiszték választásiban 420. közül egyik sem volt a' kormány inyére. — Lafayette gen. néhány nap óta igen súlyos beteg. Orvosi tanácskozás is tartatott már lakában. A... ur udvari orvos is jelen volt, mintegy vaktában, 's azt tanácsolta: menne a' gen. falura. — Egy ministeri követ a' kamarában komolyan szólott azon zavarról, mellybe a' kormány bonyolódának, ha a' gen. a' városban temettetnék el. — Az utóbbi farsangi bohóságok között látni lehetett egy embert, a' királyt ábrázolva, szürke kalapban, iszonyu kokárdával, hón alatt esernyővel. A' nép megtapsolta. — Ugyancsak febr. 13. jelent meg Carrel ur is a' törvényszék előtt, melly mint tudva van, es-

kütszék nélkül fog bírószkodni. — Számos nép tódult a' terembe, de nyugottan viselte magát. Az elnök azonban ez ügyet nem vette mindjárt fel, hanem előbb, valamint a' restauratio alatt, ugyanaz napon, — mellyen sajtóvétség ellen szándékozott itélni, gonosztevőt is el akara itélni. —

A' Moniteur jan. 15. jelenti, hogy 7,800 arab Mostagenemnél megtámadta a' táborszemeket, de visszaveretett. Jövő napokon új megtámadást vártak, mi helyett azonban az arabok élelemmel érkeztek, 's azt Oránba nagy mennyiségben lehetett volna küldeni. — Mitidja sikon még mindig vásárlanak földeket. Házak építenek, szorgalomintézetek állítanak fel, 's műhelyek. Naponkiut érkeznek új jövevények Franciaországból, kik Algierban a' régiékhöz csatlakoznak. — Febr. 14. Az 1834. National a' szajnai törvényszék előtt megjelent, bepanaszolva, hogy törvényszéki vitát közölt lapjaiban, mi neki tiltva volt. Conseil ur, Carrel urral egyenlően bepanaszoltanak tekinteték. A' vád az új 's régi Nationalt csak azon hirlapnak állítá. — Az elnök kérdé Carrél urtól, állíthatja é, hogy a' két lap közt semmi identitas sincsen. Carrel ur felelé: a' tárgyak megtartattak, minthogy azok ellen semmi panasz sem volt, de a' szerkesztés módosított. A' régi Nationalnak csak egy fő szerkesztője volt, az 1834ikinek három van. Két társa a' régi Nationalban semmi részt sem vett. — Azon kérdésre: ha az 1834. Nationalnak ugyanazon nyomója 's pénztára van é? Carrel ur azt válaszolá, hogy itt az történt, a' mi történni szokott, midőn a' hirlapok egyesülnek, vagy egymásra következnek. Egyetlen közösség az közöttök, hogy az 1834. Nat. ugyanazon előfizetőket szedi, mellyeket az előbbi. Azonban a' régi részvényesek közül 12. kilépett, öt új pedig belépett. A' törvényszék két órányi tanácskozás után a' két lapot ugyanazonnak ítélte. Mi következésében Carrel 's Conseil uu. két hónapi fogságra, 's 2000 fr. birságra 's a' perköltségre ítéltettek egymásért. — Ezen törvényszék ülésében az elnök azon megjegyzésére, hogy már most midőn Carrel pöre fog felvétetni, az esküttek el távozhattak, azok meg sem mozdultak, 's az által az esküttszék nélküles ítéletnek ellenmondottak. Carrel ur bizonyosan a' Cassatio-székre fog hivatkozni. — Febr. 8ról szóló telegrafi parancs Toulonban Dido 60 álgúys 's Bellona 48 ágyus frégatot kikészíttetni rendeli. Lafayette gen. jobban van ismét, de a' ködös

idő miatt még ki nem járhat. A' korona herczeg betegsége nem nyomos, mondják, hogy csak sokat tánczolt. — A' láptözsérek ismét meg akartak a' börsetéren jelenni. A' közönség némelly része sajnálja őket, noha némiképp magok okozták sorsukat. Egy párisi levelező az Allg. Zban Viennet urat Lajos Fülöp emberét igen nevetségesnek írja. — A' pairkamara febr. 15. ülésében a' láptözsérek törvénytervét vevé vita alá, 's azt 121 szóval 78 ellen minden újabb javallat nélkül elfogadta. Ellene senki sem szólott, mellette egyedül az ismert Montlosier gróf, de ő is azt hányta fel inkább a' törvénynek, hogy nem elegendő szigorú. Inkább a' gonosznak gyökerét kellett volna ugymond, t. i. a' néptársaságokat megtámadni. — Az algieri ügyben összeült biztosság oda nyilatkozott, hogy a' hódítás nem csak Algierra, hanem ha lehet, Atlas töveig, vagy legalább Blidáig kiterjedjen.

SPANYOLORSZÁG.

A' spanyol diplomatiái változást jan. 30k. közlé az udv. ujság, melly szerint Romába Evarist Perez de Castro, Párisba Frias hg, és Londonba gróf Florida Blanca vannak követül kinevezve. Don Antonio Camo Manuel 1812ben corteseli elnök és az akkori constitutio szerkesztője, és Lopez Pelegrin szinte az időben igazság-minister, statutanácsnokokká vannak nevezve. — Vittoria körül febr. 6kán kemény csata történt El-Pastor seregei 's az insurgensek közt, melly utóbbiakat számra mintegy 2500at Uranga, Iturriaga és Zavala vezérlették. A' támadást az insurgensek kezdek a' kir. hadnak azon csapatján, melly a' Vittoriába vivő országot bátorságba helyezéseére küldetett ki. El-Pastor erre Mondragon-tul hadlábával a' megtámadtak segedelmére sietett 's a' harc mind két részről általános lön 's tartott egész estig, mikoron az insurgensek az ő hegyeikbe vonultak vissza, 83 embert veszítve. A' constitutionalisok vesztesége 60 főre megy. — Malagában a' városi katonaság széteszlatott, minthogy rájuk egy összeesküvés sült ki a' fenálló kormány ellen. A' vétkesebbek elfogattak. Kevés nappal erre új zajongás ütött ki a' városban, és Herenciában, hova már seregek is küldettek.

Gen. Quesada Burgoson keresztül utaztában több kánonokot 's más előkelő személyeket száműzött. Calatayudban egy plebánus az ő papi ruhájában vegéztetett ki mint lázasztó. A' carlisták fejei, mint hallik, don Carloshoz irtak, hogy mentüelőbb üssön be az országba 's vezérelje őket, különben fölhagynak ügyé-

vel és haza mennek. Madritban az új constitutio kihirdetését febr. 15kére várták. A' toledo-i érsek és Spanyolország primása még mindekkorig sem tette le hűség-esküjét a' regens-királynénak. Mondják, az új civilliste a' királyi házra nézve 32 millio realra lenne határozandó, mi egy ötöddel kevesebb annál, mennyit Ferdinandnak a' cortesek kiszabtak. A' királyné igen takarékosan él, 's midőn valamit vásárol, fősvénységig alkudozik; a' legkisebb házi dolgokba is avatkozik, árul és vásárol mint akármellyik polgárasszony. A' kir. kertekből valamennyi gyümölcs és zöldség eladatik, mi ezelőtt hallatlan volt. Zugarramurdi, ki kisdud csapatjával a' többi kir. seregektől elszakadva, Elisondo várban, az insurgensek által, mintegy zárva tartaték, febr. 7ikén ismét kapcsolatba jött a' többi seregekkel. Mondja, hogy csapatját az ellenség több ízben megrohaná, de rajta erőt soha nem vehete, sőt ellenben egyik rohanáskor Osamurdi nevű vezérüket is a' csatateren vesztek. Most az insurgensek a' Bidassoa bal partjára kelve Lezaca felé vonultak el.

OROSZORSZÁG.

Pétervári tudósítások szerint az orosz udvar 's a' nagyur között alku kötöttet, melly a' drinápolyi békekötés még teljesítetlen pontjait a' porta megelégtülésére intézi el. Ezen pontok közé tartozik az orosz seregnek a' fejdelemségekből kitakarodása, Ásiában a' határszélek eligazítása, 's a' hadköltség (az utóbbi orosz-török háborúból). Mondják, hogy a' nagyur haladék nélkül fog Moldvában 's Oláhországban hoszpodárokat kinevezni. Az orosz maradék-sereg kitakarodása pedig e' hónapokban fog megtörténni. Az ásiái határszélek már eligazítvák, 's a' még hátralevő hadköltségből a' czár jeles mennyiséget engedett el, a' fizetetlen tartozásra nézve pedig több éves leróhatásban egyezett meg. Az alku a' portához küldeték aláírás 's helybenhagyás végett 's az aláírások kicserélte után egész terjedelmében köz hírré fog tétetni. Ahmed basa készülöben volt St. Pétervárat elhagyni, Stambulba visszatérendőleg. — Golützin Sergius hg. felső helybenhagyás mellett saját, 's öcesei tetemes ingatlan vagyonát Moska kormány megyében (gouvernement) majoratussá alakítá, melly se nem zálogíttathatik, se nem adathatik el soha. „No, úgy mond a' pétervári levél, melly e' hirt adja, meg van már valahára országunkban is az első példa e' jótékony országos intézetre, melly számos európai országban már századok óta fen-

áll. Remélljük, e' példa köztünk nem sokára számos követőre fog találni, 's elfogjuk érni, hogy ősz régiség 's híres eldódek által tiszteletes nemzetségek meg fognak óvatni a' végpusztulástól; habár körülöttök minden egyéb elpusztul is. Különös azonban, hogy azon országokban, mellyekben ezen intézet fenáll, azzal nincsenek megelégedve.

TÖRÖKORSZÁG.

Konstantinápolyból nyugtató hírek érkeznek. A' porta pénzügyivel van elfoglalva. Már belátja, hogy ezen állapotban többé nem maradhat, mert akkor a' megbukást ki nem kerülheti. Ugy is tetszik, hogy az európai kormányok példájára, elfogadja a' tanácsot, 's kölcsönt fog kimunkálni. Báró Rothschild, mint mondják nem csak Görögország pénz ügye végett ment Konstantinápolyba, mert hire jó, hogy a' Rothschild ház a' porta részére is akar kölcsönt átvenni. Ugy gondolják a' fr. kormány részéről igen munkások voltak ezen halitélet legyőzésében. Párisban a' portát ismét felakarnak segíteni, 's első eszköznek nézik, ha a' financia rendbe szedetik. Pénz azonban arra nem elég, hogy a' porta régi tekintetét visszanyerje. A' régi hitű Muselmanok birodalmát a' szultán nem egy könnyen fogja pénzével is megnyerni. — Azonban legalább első lépés a' javulásra. — A' szerb hirlap szerint a' törököknek Serviában a' várakhoz tartozó várakokban, még csak öt évig engedteték meg a' lakás. Ezalatt jószágait a' serbeknek eladhatják. Ezen időn túl vagy a' várakba lesznek kénytelenek vonulni, vagy Serviát egészen elhagyni. Csak Belgrádban maradnak a' törökök a' serbekkel egyesülten, de tartozni fognak azon esenditizenségi rendszabások szerint élni, mellyeket Milos hg a' belgrádi vezérrel közösen ki fognak adni. Belgrad városban sem a' törököknek, sem a' serbeknek fegyvert hordani nem szabad, a' statusszolgákat kivéven. A' serbek 's törökök egymás közt vagyonaikat eladhatják (ezt törököknek eddig nem volt szabad) de a' törököknek tiltva van mind a' külvárosban mind azon kívül házat építeni. Külföldi alattvalók a' fenálló egyezéseknél fogva ugyan pártoltatnak, de ingatlan vagyont birtokok nem lesz szabad. — Az ujság, mellyből a' levelező ezen adatokat közli, pompásan írja le Petronievich szerb követ fogadtatását a' Szultán által, ki 1000, a' szultán konyhájába szánt, ökörből álló ajándékkal küldetett Konstantinápolyba. Miután a' követ a' szultánnak Milos hg 's a' nemzet halálját elmondotta, azt

mondá a' Szultán hozzá: „Azt szeretem, 's reményem is, hogy Milos hg egyesülve a' nemzettel nem fog megszűnni érdekemet, mint az övét 's nemzetét szemé előtt tartani. Hűségéről meg vagyok győződve. Reschid basa jelenté, hogy Milos hg az albaniai, 's boszniai zendülőket legyőzni segítette. Most is ajánlom mondd neki, ha hozzá visszatérsz, Bosniát 's Albaniát. A' szomszéd basákkal éljen barátságban.“ Továbbá ismét: „Mondd meg Milos hgnek, hogy én őt szeretem, 's kedvesen venném, ha maga ide jőne, hogy személyesen megismerkednénk, sőt érdeme szerint császári módon megajándékozhatnám.“ Mentegetvén Petronievich Milost, hogy a' népek ingerlettsége, 's a' szabadelműek cselszövényei országból távozását nem engedik meg, azt válaszolá a' szultán „Nem mondom, hogy épen most jöjjen, hanem ha majd nemzetét egészen rendbe fogta szedni, 's megfogott győződni, hogy semmitől sem tarthat, akkor jöhetne Konstantinápolyba nyárranta jó időben, 's itt vagy 14 napot mulatván, ismét hazájába térhetne. A' követ vállat voníta, 's hallgatott. Achmed basa erre gyémánttal kirakott szelenczét nyújtott neki a' Szultán parancsára 's végre a' Szultán intésére megcsókolván lábát, eltávozott. Szervia polgári szervezetéről következőket közöl ezen szerb ujság: A' hg többszerű igazgatás felállítását határozta el, a' külső ügyekre, a' belsőkire, a' csendtisztségre, isteni tiszteletre, 's financiaira. Ez igazgatások czélja lesz a' nemzeti ügyet olly tökéletességre vinni, hogy 1835 v. talán még későbbi év Szerviát régi állapotjában ne találja, hol a' törvények, és szilárd rendszabások hiányában egyesek önkénye uralkodott. Egyházi tekintetben is tetemes ujitásokat készülni tenni. — Dembinszky gen. az aegyptusi alkirálynál czélját, úgy látszik, nem érte el. Ő az alkirálynak emlékirást nyújtott be a' sereg hibás szervezetéről, és Syria 's Aegyptus védelméről. Előadása szerint Ibrahim ugyan az ország nagyait 's hatalmasit meghódította, de az ország termékeivel üzendő kereskedést egyedül magához vonni szándékozó próbája elidegeníté a' népet. Dembinszky gen. tehát azt ajánlja: kölcsönözzön a' telek-birtokosoknak kész pénzt száztól hónaponként kettőért, mellyet ezek aratáskor fizessenek le kamatostul, az alkirály által kiszabandó becsúárban átveendő termékkel. Így néhány év múlva a' basa lesz egyedül tulajdonképen telekbirtokos (illyesmit javasolt néhány ezer év előtt József is Pharaonak). Alexandriairek után az alkirály

Dembinszky gen. szolgálatát nem fogadja el, 's azt elbocsátotta. Azonban intést kapván Marseilleből, hogy 450 lengyel szándékozik Aegyptusba hajózni, megparancsolá a' révhatóságoknak, hogy azokat ne fogadják be, hanem azonnal tovább küldjék.

S C H W E I Z.

Turini hir után a' sardiniai király Scapacini karabinos hős tettét, 's hűségét azzal jutalmazta, hogy emlékezetére arany emlékpénzt adott, melly örök időkre nemzetségénél legyen maradandó. Gandino karabinosnak pedig ezüst emlékpénzt nyújtott. Végre azon községeknek, mellyeknél a' zendítők beütöttek, hűséges viseletökért az 1834 adót elengedé, szenvedett kárukat pedig saját pénztárából rendeli kifizettetni. — Genfből febr. 10. hírek után a' felkelő olaszok, piemontiak, 's lengyelek mind elmentek innen, miután a' tanács Waadtal 's Bernnel az átvétel 's tovább szállítás végett értekezett. — Azon lengyelek 's olaszok, kik már előbb itt laktak, 's a' felkelésben részt nem vettek, jövődöre is itt maradhatnak, de szoros csendtisztségi ügyelet alatt. — A' Juraról következő hir van a' közönséges schweizi ujságban: „Néhány nappal a' lengyelek elmentek előtt Verdan 's társai által 15,000 frt. kapott a' párisi propagandától a' biztosság, 's noha már ezt jan. 26. ellopták a' biztosságtól, az ezt még is csak akkor adá a' hatóság tudtára, midőn már minden nyomozás haszontalan volt.

A M E R I K A.

Mexico ismét zajong, egyik zendülés a' másikat éri. Mihelyt valaki sorsa társas körben jobbra fordul, a' többi, habár legszívesb barátsággal volt is előbb hozzá, ellene támad. — Amerikában már mindenki tudja, hogy a' kormányok csak azért kívánnak rendkívüles hatalmat, mert a' közvélemény nincs velök, 's így magok okozzák a' zendüléseket. Igy tett Chili. — Bolivia republica igen halad a' tökéletes intézkedésben. Elnöke most Santa Cruz. — Legujabb hírek mondják, hogy Gamarra magát perui császárnak nyilatkoztatá, 's 15,000 emberrel Ujgranada ellen indult.

S P A N Y O L A M E R I K A.

Santanna a' mexikói republica elnöke dec. 14. felszólítást hirdete polgártársihoz, mellyben jelenti, hogy két éves fáradozása után a'

nemzeti congressustól engedelmet kért hat hónapig falun maradhatásra. A' felszólítás monda, hogy a' republica csak egy szugolyában maradt még a' revolutio némi csekély szikrája, de gyors rendszabások tétettek ez utolsó nyomok eltörlesztésére is. — Bravo gen. felszólítást bocsáta ki Chicualcóból, mellyben felhija a' népet, zendülne fel a' fenálló kormány ellen, 's nemzeti gyűlést ígér neki, melly felségi hatalommal lenne felruházva. Bravo minden pártot magához hí meg, 's általános feledést ígér. Nemzeti gyűlésére minden álladalom, 's minden vidék nép sors által választott tagot küldjön, ugyint: egy tisztet, (kapitánytul felfelé) egy plébánust, egy ügyvédet, 's egy telek birtokost. — Különös gyűlés lenne az, mellynek tagjai így v a k t á b a n választatnának. — Ujyorki hírlapok szerint jan. 15. Louisiana törvényhozó gyűlése a' rabszolga behozatal tiltását visszahuzta. Miből sok rosztat jövendölnek.

E L E G Y H I R E K.

St. pétervári levél közli, hogy az orosz császár, midőn a' fr. követet. Maison marsalt elfogadta, azt kérdezte tőle: „Mikép érzi magát a' király marsal ur?“ — „Igen jól, Sire, ugymond a' követ, Franciaország szerencséjére.“ — „Mondja inkább, közbenszóla a' czár, egész Európáera.“ — Svédországban a' nemesség megengedte, hogy a' mult országgyűlés végzése az ülések nyilvánossága felett végrehajtsák. A' lovagházterem karzata lépjegy (beléptijegy) mellett 79 hallgatónak fog megnyitani. — Marstrand (svédország) levelek bizonyítják, hogy a' Cattegaton az erősítések rendkívüles serénységgel vitetnek. Még vásárnap délelőtt sincs megszűnés. — Ugy szinte egy stockholmi hírlap és megjegyzi: E' kézületek ugyan még háborut nem jelentenek, de oda mutatnak, hogy nem akar a' svéd kormány Anglia 's Oroszország közt lehetséges özszeütközésre készületlen lenni. Hírlélik Varsóból, hogy az 1829 évi zendülés főjei ellen kik fogva valának, már kimondatott az ítélet. Közülök Wysozki Péter halálra ítéltetett. Varsóban 's az ország egyéb részein még mindig komor érzelem uralkodik, az oroszok 's lengyelek között még semmi közeledés sem mutatkozik. Az adót a' lakosság igen terhesen viseli.

A' gabona pesti piaczi ára febr. 28 ^{ikán} 1834:							P é n z k e l e t:				
							Bees febr. 24-ken közepet pengő pénzben				
Tisztabuza	—	106 $\frac{1}{2}$	100	Zab	41 $\frac{1}{2}$	40	38 $\frac{1}{2}$	Status 5 pC. kötel.	97 $\frac{1}{2}$	Bécs 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankók.	57
Kétszeres	—	80	73 $\frac{1}{2}$	Köles	—	—	—	„ 4 pC.	88 $\frac{1}{6}$	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	—
Rozs	56 $\frac{1}{2}$	53 $\frac{1}{2}$	—	Köleskása	—	—	—	„ 1820 ^{ki} köles.	203 $\frac{3}{4}$	Bankrészvény	1245 $\frac{1}{2}$
Arpa	50	48 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{2}$	Kukoricza	50 $\frac{1}{2}$	48	46 $\frac{1}{2}$	„ 1821 ^{ki} „	137 $\frac{1}{2}$	Cs. arany pCt. agio	—

Szerkezteti Helme c z y. Nyomatja Landerer.